

Noseče delavke je mogoče odpustiti zaradi kolektivnega odpusta

V takem primeru mora delodajalec noseči delavki navesti razloge, ki upravičujejo odpust, in objektivna merila, uporabljena pri določitvi delavcev, ki jih je treba odpustiti

Španska družba Bankia je 9. januarja 2013 začela obdobje posvetovanja s predstavniki delavcev, da bi izvedla kolektivni odpust. Posebna pogajalska skupina je 8. februarja 2013 dosegla sporazum o določitvi meril, ki se morajo uporabiti pri izbiri delavcev, ki jih je treba odpustiti, in meril za določitev prednosti pri ohranitvi delovnih mest v podjetju.

Družba Bankia je 13. novembra 2013 delavki, ki je bila takrat noseča, vročila dopis o odpustu v skladu s sporazumom, ki ga je pripravila posebna pogajalska skupina. V tem dopisu je bilo med drugim navedeno, da je treba v konkretnem primeru province, v kateri je bila zaposlena, močno zmanjšati število zaposlenih in da je iz postopka ocenjevanja, ki je bil v podjetju izveden med posvetovalnim obdobjem, razvidno, da je prejela eno od najnižjih ocen v provinci.

Zadevna delavka je izpodbijala svoj odpust pred Juzgado de lo Social n° 1 de Mataró (delovno sodišče št. 1 v Mataróju, Španija), ki je odločilo v korist družbe Bankia. Zoper to sodbo je torej vložila pritožbo pri Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (vrhovno sodišče avtonomne skupnosti Katalonija, Španija). To je Sodišče zaprosilo za razlago prepovedi odpuščanja nosečih delavk iz Direktive 92/85 o varnosti in zdravju nosečih delavk¹ v okviru postopka kolektivnega odpusta v smislu Direktive 98/59 o kolektivnih odpustih².

Direktiva 92/85 namreč prepoveduje odpust delavk med obdobjem od začetka njihove nosečnosti do konca porodniškega dopusta, razen v izjemnih primerih, dovoljenih po nacionalni zakonodaji in/ali praksi, ki niso povezani z njihovim stanjem.

Sodišče je z današnjo sodbo razsodilo, da Direktiva 92/85 ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki omogoča odpust noseče delavke zaradi kolektivnega odpusta. Sodišče je najprej spomnilo, da odločba o odpustu, sprejeta predvsem iz razlogov, povezanih z nosečnostjo zadevne osebe, ni v skladu s prepovedjo odpusta, določeno v tej direktivi. Odločba o odpustu, sprejeta med obdobjem od začetka nosečnosti do konca porodniškega dopusta iz razlogov, ki niso povezani z nosečnostjo delavke, pa ni v nasprotju z Direktivo 92/85, če delodajalec pisno navede utemeljene razloge za odpust in če je odpust zadevne osebe dovoljen po zakonodaji in/ali praksi zadevne države članice. Iz tega sledi, da **razlogi, ki niso povezani s posameznimi delavci in na katere se je mogoče sklicevati v okviru kolektivnih odpustov v smislu Direktive 98/59, spadajo med izjemne primere, ki niso povezani s stanjem delavk, v smislu Direktive 92/85.**

Sodišče je nato ugotovilo, da **Direktiva 92/85 ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki delodajalcu omogoča, da odpusti nosečo delavko v okviru kolektivnega odpusta, ne da bi jo obvestil o drugih razlogih od tistih, na katerih temelji ta kolektivni odpust, če se navedejo objektivna merila, uporabljena pri določitvi delavcev, ki jih je treba odpustiti.** Za ta namen obe povezani

¹ Direktiva Sveta 92/85/EGS z dne 19. oktobra 1992 o uvedbi ukrepov za spodbujanje izboljšav na področju varnosti in zdravja pri delu nosečih delavk in delavk, ki so pred kratkim rodile ali dojijo (deseta posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 2, str. 110).

² Direktiva Sveta 98/59/ES z dne 20. julija 1998 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s kolektivnimi odpusti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 327).

direktivi zahtevata, da delodajalec: i) V takem primeru mora delodajalec nosečo delavko posebej pisno obvestiti o razlogih, iz katerih se opravlja kolektivni odpust (zlasti gospodarski in tehnični razlogi ali razlogi, povezani z organizacijo ali proizvodnjo podjetja) in ii) zadevni delavki navesti objektivna merila, uporabljena pri določitvi delavcev, ki jih je treba odpustiti.

V odgovor na drugo vprašanje Tribunal Superior de Justicia de Cataluña je **Sodišče razsodilo tudi, da Direktiva 92/85 nasprotuje nacionalni ureditvi, ki načeloma preventivno ne prepoveduje odpusta noseče delavke ali delavke, ki je pred kratkim rodila ali doji, in ki iz naslova povračila škode določa le, da je ta odpust ničen, če ni zakonit.** Sodišče je poudarilo, da Direktiva 92/85 razlikuje med, na eni strani, preventivnim varstvom pred samim odpuščanjem in na drugi strani, varstvom pred posledicami odpusta iz naslova povračila škode. Države članice morajo zato določiti to dvojno varstvo. Preventivno varstvo ima v okviru Direktive 92/85 poseben pomen glede na tveganje, ki ga morebiten odpust pomeni za fizično in psihično stanje nosečih delavk, delavk, ki so pred kratkim rodile ali ki dojijo, vključno s posebej hudim tveganjem spodbujanja delavke k prostovoljni prekinitvi nosečnosti. Prepoved odpusta iz te direktive je odziv na to težavo. Sodišče tako meni, da **varstvo iz naslova povrnitve škode**, tudi če ta pripelje do vrnitve odpuščene delavke na delo in izplačila plač, ki niso bile izplačane zaradi odpusta, **ne more nadomestiti preventivnega varstva. Zato države članice ne smejo iz naslova povrnitve škode zgolj določiti, da je ta odpust ničen, če ni upravičen.**

V odgovor na drugi vprašanji španskega sodišča je **Sodišče ugotovilo, da Direktiva 92/85 ne nasprotuje nacionalni ureditvi, ki v okviru kolektivnega odpusta ne določa niti prednosti pri ohranitvi delovnih mest niti prednosti pri prezagospodaritvi, ki bi veljali pred tem odpustom, za noseče delavke in delavke, ki so pred kratkim rodile ali dojijo.** Direktiva 92/85 namreč državam članicam ne nalaga, naj določijo take prednosti. **Toda ker ta direktiva vsebuje le minimalne zahteve, lahko države članice zagotovijo večje varstvo za noseče delavke in delavke, ki so pred kratkim rodile ali dojijo.**

OBVESTILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki Sodišča ne zavezuje.

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletnem mestu CURIA na dan razglasitve.

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Posnetki z razglasitve sodbe so dostopni na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106